

OBLJETNICE

Juraj Posilović

70 obljetnica smrti

Možda bi se netko mogao zapitati zašto u našem časopisu spominjemo ovu godišnjicu smrti nadbiskupa dr. Jurja Posilovića. Kao zagrebački nadbiskup i metropolita uz ostale brige, veliku je pažnju posvećivao i crkvenoj glazbi. Da se podsjetimo njega, evo i nekoliko biografskih podataka. Rodio se 1834. u Ivanić-gradu. Gimnaziju je pohađao u Zagrebu a bogosloviju u Beču. Pošto je zaređen za svećenika, postavljen je za nadstojnika u nadbiskupskom sjemeništu i profesora na bogoslovskom fakultetu. Od 1872—75. je urednik *Katoličkog lista*. Jedan je od osnivača društva »Sv. Jeronima«. 1876. postaje senjskim biskupom i njegova je velika zasluga »povratak glagoljice« u liturgiju, napominjući »strogu dužnost, da počnemo u našim dijecezama opet uspostavljati službu Božju jezikom staroslavenskim, kako je bivalo od najstarijih vremena, te imalo biti do dana današnjega«, Siromašnim župama kupuje staroslavenske misale, osniva na biskupskom bogoslovnom učilištu katedru za liturgijski staroslavenski jezik i određuje ga predmetom župničkog ispita. Zato će Fran Barac napisati u nekrologu i ovu rečenicu: »Uz Grgura Ninskog i Filipa Senjskog vazda će se spominjati, dok bude Hrvata, i ime Jurja Posilovića.«

1894. Posilović postaje zagrebački nadbiskup, dovodi u Zagreb isusovce, sagradio im crkvu i samostan iz zaklade kardinala Haulika. 1900. saziva prvi hrvatski katolički kongres. Posebna briga bila su mu sirotišta u Zagrebu i Požegi, te katolički tisak, uređenje rodne župske crkve u Ivanić-gradu.

Obzirom na pjevanje i organizaciju liturgije nadbiskup Posilović je našao već starog regensa-chori Franju Kostanjevca, koji je kroz četrdeset godina pjevao lamentacije i vodio pjevanje. Na njegovu preporuku i g. Barona, Posilović šalje na studij u Regensburg dva mlada svećenika, Filipa Hajdukovića i Mirka Novaka, o svom trošku. Obojica su bili dvije godine na studiju. 1905. Hajduković postaje regens-chori, provodeći reformu cecilijanskog pokreta, stavljajući na program tradicionalni koral kao i klasičnu vokalnu polifoniju. Nakon povratka iz Regensburga, Mirko Novak bio je kapelan kod sv. Marka, provodeći također reformne ideje cecilijanskog pokreta. Kako su se u susjednim zemljama pojavljivali i časopisi za crkvenu glazbu, bila je to odlična ideja koju je trebalo realizirati i kod nas. Prvi pokušaj god. 1877.

i 1883. nije donio željenih rezultata, pa su ondašnji pregaoci, Milan Zjalić, Mirko Novak, Franjo Dugan i Filip Hajduković, došli na ideju da se ostvari ta zamisao. Dogovori su počeli 1906. ali su kao i obično, financije predstavljale najveći problem. Budući da je prvi broj *Sv. Cecilije* morao izaći slijedeće 1907. godine, morali su se poduzeti ozbiljni koraci za izdavanje. Svi su krenuli nadbiskupu Posiloviću tražeći razumijevanje i pomoć. Nadbiskup obećaje pokriti sve izdatke izlaženja prvog broja *sv. Cecilije*, koji su iznosili oko 500 kruna. Kad je 21. studenoga 1907. osnovano a 21. svibnja 1908. konstituirano »Cecilijino društvo« u Zagrebu, nadbiskup Posilović postaje jedan od prvih članova utemeljitelja, pomogavši materijalno sve manifestacije i djelatnosti društva. Osobno je prisustvovao i prvom koncertu Cecilijinog društva 1907. u katedrali kao i drugim sličnim koncertima, popularizirajući tako cecilijanske ideje. Slaveći 1908. svoj zlatni svećenički jubilej, podijelio je 150.000 kruna a 12.000 kruna dao je za nabavu novih orgulja župske crkve sv. Blaža u Zagrebu. Gotovo za sva svoja znanstvena putovanja, urednici cecilijanci, dobivali su materijalnu pomoć od nadbiskupa. Za časopis *sv. Ceciliju* bila je krizna godina 1911. Slabi odaziv svećenstva na pretplatu gotovo je ugrozio izlaženje časopisa. Milan Zjalić, jedan od osnivača, sjeća se u svom komemorativnom članku u *sv. Ceciliji* i tog susreta: »Pođoh opet kucati na vrata nadbiskupova. Visoki pokojnik već je poznao svoje stalne konte, pa se, ugledav mene, nasmiješio i u šali dometnuo: Sv. Cecilija, moli Boga za nas.« I ovaj put je pomogao i spasio list. Procjenjuje se da je u dobrotvorne svrhe, za siromahe kao i za kulturu, Posilović dao preko tri i pol milijuna kruna. Zaista u ono vrijeme ogromna suma novaca. Nismo željeli zaobići ni onu najvažniju brigu kao nadbiskupa, za svoje svećenike i vjernike, što očito govore njegove prigodne poslanice. Umro je 1914. u Zagrebu.

Ovaj komemorativni članak neka bude znak zahvalnosti nekadašnjem zagrebačkom nadbiskupu dr. Jurju Posiloviću. Pripomenimo da i sada časopis *Sv. Cecilija*, prolazi svoje krizno vrijeme zadnjih godina. Samo radom marnih ljudi, koji ne očekuju nikakvu nagradu i žele da crkvena glazba raste zdravim duhom i da bude »blago neprocjenjive vrijednosti« kako to ističe Konstitucija o sv. liturgiji na početku šestog poglavlja.

Sebastijan GOLENIĆ